YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)

20 päivänä marraskuuta 2003 *

Asiassa C-8/01,

jonka Østre Landsret (Tanska) on saattanut EY 234 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

Assurandør-Societetet, joka edustaa Taksatorringeniä,

vastaan

Skatteministeriet

ennakkoratkaisun jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta — yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste — 17 päivänä toukokuuta 1977 annetun kuudennen neuvoston direktiivin 77/388/ETY (EYVL L 145, s. 1) 13 artiklan A kohdan 1 alakohdan f alakohdan ja 13 artiklan B kohdan a alakohdan tulkinnasta,

* Oikeudenkäyntikieli: tanska.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: tuomari P. Jann, joka hoitaa viidennen jaoston puheenjohtajan tehtäviä sekä tuomarit A. La Pergola ja S. von Bahr (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: J. Mischo,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies H. A. Rühl,

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Assurandør-Societetet, joka edustaa Taksatorringeniä, edustajanaan advokat M. Svanholm ja advokat R. Philip,

— Tanskan hallitus, asiamiehenään J. Molde, avustajanaan advokat K. Lundgaard Hansen,

— Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus, asiamiehenään G. Amodeo, avustajanaan barrister A. Robertson,

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään R. Lyal ja N. B. Rasmussen,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan Assurandør-Societetetin, joka edustaa Taksatorringeniä, edustajinaan M. Svanholm ja R. Philip, Tanskan hallituksen, asiamiehenään K. Lundgaard Hansen, ja komission, asiamiehinään R. Lyal ja T. Fich, 27.6.2002 pidetyssä istunnossa esittämät suulliset huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen 3.10.2002 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Østre Landsret on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 20.12.2000 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 10.1.2001, EY 234 artiklan nojalla viisi ennakkoratkaisukysymystä jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta — yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste — 17 päivänä toukokuuta 1977 annetun kuudennen neuvoston direktiivin 77/388/ETY (EYVL L 145, s. 1; jäljempänä kuudes direktiivi) 13 artiklan A kohdan 1 alakohdan f alakohdan ja 13 artiklan B kohdan a alakohdan tulkinnasta.

2 Nämä kysymykset on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat Assurandør-Societetet (vakuutusyhtiöiden yhdistys), joka edustaa Taksatorringeniä (jäljempänä Taksatorringen), ja Skatteministeriet (Tanskan veroministeriö) ja joka koskee sitä, että viimeksi mainittu ei ole vapauttanut Taksatorringenin toimintaa arvonlisäverosta.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Yhteisön lainsäädäntö

3 Kuudennen direktiivin 13 artiklan A kohdan 1 alakohdan f alakohdassa säädetään seuraavaa:

"Jäsenvaltioiden on vapautettava verosta jäljempänä luetellut liiketoimet edellytyksillä, joita ne asettavat vapautusten oikeaksi ja selkeäksi soveltamiseksi sekä veropetosten, veron kiertämisen ja muiden väärinkäytösten estämiseksi, edellä sanotun kuitenkaan rajoittamatta yhteisön muiden säännösten soveltamista:

— —

f) sellaisten riippumattomien yhteenliittymien, joiden toiminta on vapautettu arvonlisäverosta tai joiden toiminta ei kuulu arvonlisäveron soveltamisalaan, jäsenilleen suorittamat palvelut, jotka ovat välittömästi tarpeellisia näiden toiminnalle, jos nämä yhteenliittymät vaativat jäseniltään korvaukseksi ainoastaan kunkin osuuden yhteisistä kustannuksista, edellyttäen, että tällainen vapautus ei ole omiaan johtamaan kilpailun vääristymiseen."

4 Kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan a alakohdassa säädetään seuraavaa:

"Jäsenvaltioiden on vapautettava verosta jäljempänä luetellut liiketoimet edellytyksillä, joita ne asettavat vapautusten oikeaksi ja selkeäksi soveltamiseksi sekä veropetosten, veron kiertämisen ja muiden väärinkäytösten estämiseksi, edellä sanotun kuitenkaan rajoittamatta yhteisön muiden säännösten soveltamista:

a) vakuutus- ja jälleenvakuutustoiminnat, mukaan lukien näihin liiketoimiin liittyvät vakuutuksenvälittäjän ja vakuutusasiamiehen palvelujen suoritukset."

5 Toimenpiteistä sijoittautumisvapauden sekä palvelujen tarjoamisen vapauden tehokkaan käyttämisen helpottamiseksi vakuutusasiamiesten ja vakuutuksenvälittäjien (ryhmästä 630 ISIC) toiminnassa, sekä erityisesti kyseistä toimintaa koskevista siirtymätoimenpiteistä 13 päivänä joulukuuta 1976 annetun neuvoston direktiivin 77/92/ETY (EYVL 1977, L 26, s. 14) 2 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Tätä direktiiviä sovelletaan seuraavaan toimintaan, joka kuuluu sijoittautumisvapauden rajoitusten poistamiseksi annetun yleisen toimintaohjelman liitteessä III mainittuun ryhmään ISIC ex 630:

a) sellaisten henkilöiden ammatilliseen toimintaan, jotka, toimien täysin vapaasti yrityksen valinnassa, saattavat riskien vakuuttamis- tai jälleenvakuuttamistarkoituksessa yhteen vakuutusta tai jälleenvakuutusta etsiviä henkilöitä sekä vakuutus- tai jälleenvakuutusyrityksiä, valmistelevat vakuutus- tai jälleenvakuutussopimusten tekoa ja avustavat tarvittaessa mainittujen sopimusten hoidossa ja täytäntöönpanossa, erityisesti korvaustapauksissa;

b) sellaisten henkilöiden ammatilliseen toimintaan, joille on yhden tai useamman sopimuksen nojalla annettu toimintaohjeet tai jotka on valtuutettu toimimaan yhden tai useamman vakuutusyrityksen nimissä tai puolesta, tai ainoastaan puolesta, heidän esitellessään vakuutussopimuksia, laatiessaan sopimusehdotuksia, valmistellessaan vakuutussopimusten tekoa tai tehdessään vakuutussopimuksia, tai avustaessaan niiden hoidossa ja täytäntöönpanossa, erityisesti korvaustapauksissa;

c) muiden kuin a ja b alakohdassa tarkoitettujen henkilöiden toimintaan, jotka, toimiessaan tällaisten henkilöiden puolesta, suorittavat muun muassa valmistelutyötä, esittelevät vakuutussopimuksia tai keräävät vakuutusmaksuja edellyttäen, ettei mitään yleisöön kohdistuvia tai yleisön tekemiä vakuutussitoumuksia anneta osana kyseistä toimintaa."

Kansallinen lainsäädäntö

6 Kuudennen direktiivin 13 artiklan A kohdan 1 alakohdan f alakohta ja 13 artiklan B kohdan a alakohta on saatettu osaksi Tanskan lainsäädäntöä momslovin (arvonlisäverolaki) 13 §:n 1 momentin 10 ja 20 kohdalla. Sen säännösten mukaan arvonlisäverosta ovat vapautettuja:

"10) vakuutus- ja jälleenvakuutustoiminta, mukaan lukien tähän toimintaan liittyvät vakuutuksenvälittäjien ja vakuutusasiamiesten palvelujen suoritukset;

— —

20) sellaisten riippumattomien yhteenliittymien, joiden toiminta on vapautettu arvonlisäverosta tai joiden toiminta ei kuulu arvonlisäveron soveltamisalaan, jäsenilleen suorittamat palvelut, jotka ovat välittömästi tarpeellisia näiden toiminnalle, jos nämä yhteenliittymät vaativat jäseniltään korvaukseksi ainoastaan kunkin osuuden yhteisistä kustannuksista, edellyttäen, että tällainen vapautus ei ole omiaan johtamaan kilpailun vääristymiseen."

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

7 Ennakkoratkaisupyynnöstä käy ilmi, että Taksatorringen on yhdistys, jonka jäsenet ovat pieniä ja keskisuuria vakuutusyhtiöitä, joilla on lupa myöntää moottoriajoneuvovakuutuksia Tanskassa. Yhdistyksessä on noin 35 jäsentä.

8 Taksatorringenin tarkoituksena on suorittaa jäsentensä puolesta moottoriajoneuvojen vahinkotarkastukset Tanskassa. Jäsenten on käytettävä Taksatorringenin palveluja Tanskassa tapahtuneiden ajoneuvovahinkojen osalta.

9 Taksatorringenin toimintaan liittyvät menot jaetaan jäsenten kesken siten, että kunkin jäsenen yhdistyksen palveluista suorittamat maksut vastaavat tarkalleen tämän jäsenen osuutta yhteisistä menoista.

10 Jäsenet voivat erota Taksatorringenistä kuuden kuukauden irtisanomisajalla.

11 Kun vakuutuksenottajalle kuuluva ajoneuvo on vahingoittunut ja se on korjattava Taksatorringenin jäsenyhtiön kustannuksella, vakuutuksenottaja tekee vahinkoilmoituksen, jonka hän toimittaa valitsemaansa korjaamoon vahingoittuneen ajoneuvon kanssa. Korjaamo tutkii vahingoittuneen ajoneuvon ja pyytää sen jälkeen Taksatorringenin paikallisesta vahinkotarkastuskeskuksesta asiantuntijaa (jäljempänä vahinkotarkastaja) tarkastamaan ajoneuvon.

12 Vahinkotarkastaja arvioi moottoriajoneuvolle aiheutuneen vahingon keskusteltuaan korjaamon kanssa. Hän laatii yksityiskohtaisen tarkastuskertomuksen, jossa on suoritettavan työn kuvaus ja tiedot vahingon korjaamisesta aiheutuvista kokonaiskustannuksista. Korjaamisen on tapahduttava tarkastuskertomuksen mukaisesti. Jos korjaamo huomaa korjaustöiden aikana, että tarkastuskertomuksessa esitetyt tiedot eivät vastaa todellisia vahinkoja, sen on otettava yhteyttä vahinkotarkastajaan sopiakseen tarkemmin tarkastuskertomuksen mahdollisesta muuttamisesta.

13 Jos vahingoittuneen ajoneuvon korjauskustannukset ovat alle 20 000 Tanskan kruunua (noin 2 700 euroa), vakuutusyhtiö maksaa tarkastuskertomuksessa esitetyn rahamäärän suoraan korjaamolle välittömästi töiden päättymisajankohdan jälkeen. Tarkastuskertomus vastaa laskua kyseisestä työstä. Jos korjauskustannukset ovat yli 20 000 Tanskan kruunua, korjaamo laatii laskun, joka vahinkotarkastajan on hyväksyttävä ennen kuin vakuutusyhtiö maksaa laskun korjaamolle.

14 Jos kyse on lunastukseen johtavasta vahingosta eli vahingosta, jonka korjauskustannukset ylittävät 75 prosenttia ajoneuvon käyvästä arvosta, vahinkotarkastaja sopii vakuutuksenottajan kanssa korvaussummasta, joka vastaa vastaavan uuden ajoneuvon hankintahintaa. Vahinkotarkastaja laatii tällöin korvauslaskelman, jonka perusteella vakuutusyhtiö maksaa korvauksen vakuutuksenottajalle. Sen jälkeen kun vahinkotarkastaja on pyytänyt tarjouksia vahingoittuneesta ajoneuvosta, huolehtinut ajoneuvon myymisestä ja toimittanut myyntihinnan vakuutusyhtiöön, asia on Taksatorringenin osalta käsitelty loppuun.

15 Taksatorringenin palveluksessa olevat vahinkotarkastajat käyttävät Autotaks-nimistä ATK-järjestelmää, joka mahdollistaa vahinkojen arvioinnin. Tätä järjestelmää ovat käyttäneet Tanskassa vuodesta 1990 lukien kaikki vakuutusyhtiöt, jotka myöntävät autovakuutuksia. Vaikka tanskalaisilla autokorjaamoilla ei ole mitään oikeuksia Autotaks-järjestelmään, ne ovat kuitenkin vakuutusyhtiöiden kanssa tekemissään sopimuksissa suostuneet sen soveltamiseen.

16 Autotaks-järjestelmä perustuu kansainväliseen tietojärjestelmään, jonka omistaa sveitsiläinen yhtiö, joka myöntää käyttäjille käyttölupia. Tanskassa kyseisen järjestelmän käyttöoikeudet kuuluvat Forsikring & Pensionille, joka on muun muassa vakuutusyhtiöiden toimialayhdistys ja joka jatkoi Automobilforsikringsselskabernes Fællesrådin (ajoneuvovakuutusyhtiöiden yhteinen neuvosto) Autotaks-järjestelmään liittyviä toimintoja, kun viimeksi mainittu lopetti toimintansa 1.1.1999.

17 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin täsmentää, ettei ole mitään estettä sille, että vakuutusyhtiö, joka on Forsikring & Pensionin jäsen, antaa riippumattoman alihankkijan tehtäväksi vahinkotarkastuspalvelujen suorittamisen ja antaa kyseiselle alihankkijalle oikeuden käyttää Autotaks-järjestelmää siten, että tämä suorittaa käytöstä tarvittaessa maksun Forsikring & Pensionille.

18 Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee myös, että Taksatorringen sai aluksi joulukuussa 1992 Told- og Skattestyrelseniltä (vero- ja tullihallitus) tilapäisen luvan harjoittaa toimintaansa ilman velvollisuutta rekisteröityä arvonlisäverovelvolliseksi. Lukuisilta yrityksiltä tulleiden kantelujen johdosta kyseinen tilapäinen lupa peruutettiin 30.9.1993. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin täsmentää kuitenkin, että kävi ilmi, että kanteluja tehneet yritykset eivät tarjonneet ajoneuvojen vahinkotarkastuspalveluja eikä niillä myöskään ollut konkreettisia suunnitelmia tällaisten palvelujen tarjoamiseksi.

19 Taksatorringen jätti näin ollen uuden hakemuksen arvonlisäverovelvollisuudesta vapauttamiseksi, jonka Told- og Skatteregion Hvidovre (Hvidovren alueellinen tulli- ja verovirasto) (Tanska) kuitenkin hylkäsi. Told- og Skattestyrelsen pysytti tämän päätöksen, minkä vuoksi Taksatorringen saattoi asian Momsnævnetin (arvonlisäveroasioissa toimivaltainen lautakunta) käsiteltäväksi.

20 Momsnævnetissä Taksatorringen esitti, että sen harjoittama toiminta ei ole arvonlisäverollista momslovin 13 §:n 1 momentin 20 kohdan perusteella.

21 Momsnævnet pysytti 4.4.1997 tekemässään päätöksessä Told- og Skattestyrelsenin päätöksen, jolla se oli hylännyt verovelvollisuudesta vapauttamista koskevan hakemuksen, ja katsoi erityisesti, että verottomuus voisi johtaa kilpailun vääristymiseen, koska Taksatorringenin tarjoamat vahinkotarkastuspalvelut eivät periaatteessa eronneet muista vahinkotarkastuspalveluista ja koska Taksatorringenin tarjoamat palvelut olivat sellaisia, että niitä voivat tarjota myös muut, siitä riippumattomat vahinkotarkastajat. Vaikka oletettaisiin, että verottomuudesta ei aiheutunut kilpailun vääristymistä sillä hetkellä, tämä ei johtunut Taksatorringenin palvelujen luonteesta vaan siitä, että Taksatorringenin jäsenyritykset itse estivät Taksatorringenin sääntöjen kautta tällaisen kilpailun.

22 Taksatorringen nosti Østre Landsretissä kanteen Momsnævnetin päätöksestä.

23 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin korostaa, että Taksatorringen on esittänyt kanteensa tueksi erityisesti, että sen tarjoamien kaltaiset palvelut kuuluvat kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan a alakohdassa säädetyn vakuutustoimintaan sovellettavan vapautuksen piiriin tai toissijaisesti että ne olisi vapautettava saman säännöksen nojalla vakuutustoimintaan liittyvinä palveluina, joita vakuutuksenvälittäjät tai vakuutusasiamiehet suorittavat. Lisäksi Taksatorringen katsoo, että yritykseltä, joka täyttää kuudennen direktiivin

13 artiklan A kohdan 1 alakohdan f alakohdassa tarkoitetut muut edellytykset, ei voida evätä arvonlisäverovapautusta, jos kyseinen vapautus ei aiheuta tällä hetkellä kilpailun vääristymistä eikä konkreettista kilpailun vääristymisen vaaraa ole.

24 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan asianosaiset ovat samaa mieltä siitä, että kun Taksatorringenille ei myönnetty vapautusta verovelvollisuudesta, vapautus ei vielä ollut johtanut kilpailun vääristymiseen eikä konkreettista kilpailun vääristymisen vaaraa ollut.

25 Näissä olosuhteissa Østre Landsret on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat viisi ennakkoratkaisukysymystä:

"1) Onko jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta — yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste — 17 päivänä toukokuuta 1977 annettua kuudetta neuvoston direktiiviä 77/388/ETY ja erityisesti sen 13 artiklan B kohdan a alakohtaa tulkittava niin, että vahinkotarkastuspalveluja, jotka yritys suorittaa jäsenilleen, on pidettävä tässä säännöksessä tarkoitettuna vakuutustoimintana tai siinä tarkoitettuina vakuutustoimintaan liittyvinä vakuutuksenvälittäjän ja vakuutusasiamiehen palveluina?

2) Onko kuudennen arvonlisäverodirektiivin 13 artiklan A kohdan 1 alakohdan f alakohtaa tulkittava niin, että arvonlisäverovapautus on myönnettävä sellaisille palveluille, jotka yritys — joka muilta osin täyttää tässä säännöksessä asetetut vapautuksen edellytykset — suorittaa omille jäsenilleen, jos ei voida osoittaa, että vapautus on jo johtanut tai konkreettisesti uhkaa johtaa kilpailun vääristymiseen, vaan on ainoastaan mahdollista, että kilpailu vääristyy?

3) Onko kysymykseen 2 vastattaessa merkitystä sillä, miten vähäisenä kilpailun vääristymisen mahdollisuutta on pidettävä, eli esimerkiksi sillä, että mahdollisuus ei ole realistinen?

4) Onko kuudennen arvonlisäverodirektiivin 13 artiklan A kohdan 1 alakohdan f alakohdan kanssa ristiriidassa se, että kansallisen oikeuden mukaan on mahdollista antaa tässä direktiivin säännöksessä tarkoitettu arvonlisäverovapautus ajallisesti rajoitettuna, jos on epäselvää, missä määrin vapautus voi myöhemmin johtaa kilpailun vääristymiseen?

5) Onko kysymyksiin 1 ja 2 annettavan vastauksen kannalta merkitystä sillä, että suurimpien vakuutusyhtiöiden osalta vahinkotarkastuspalveluista huolehtivat näiden vakuutusyhtiöiden palveluksessa olevat omat vahinkotarkastajat ja että nämä palvelut ovat näin ollen arvonlisäverottomia?"

Ensimmäinen ennakkoratkaisukysymys

26 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee ensimmäisessä kysymyksessään, onko kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan a alakohtaa tulkittava niin, että ajoneuvojen vahinkotarkastukset, joita suorittaa jäsentensä puolesta yhdistys, jonka jäsenet ovat vakuutusyhtiöitä, ovat vakuutustoimintaa tai vakuutustoimintaan liittyviä vakuutuksenvälittäjän tai vakuutusasiamiehen suorittamia palveluja.

Yhteisöjen tuomioistuimelle esitetyt huomautukset

27 Vakuutustoiminnan käsitteen tulkinnasta Taksatorringen korostaa, että asiassa C-349/96, CPP, 25.2.1999 annetun tuomion (Kok. 1999, s. I-973) 17 kohdasta ilmenee, että vakuutustoiminta ei rajoitu tiettyyn tapahtumaan liittyvän riskin kattamiseen vakuutussuojalla vaan ulottuu korvauksen maksamiseen vakuutetulle vakuutustapahtuman toteutuessa. Koska vahinkotarkastus on välttämätön vaihe vakuutetulle maksettavan korvauksen vahvistamisessa, sitä olisi pidettävä välttämättömänä ja erottamattomana osana vakuutustoiminnan harjoittamista ja tämän vuoksi sen olisi sisällyttävä kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan a alakohdassa mainittuun vakuutustoiminnan käsitteeseen.

28 Taksatorringenin mukaan vahinkotarkastuksen voi sitä paitsi suorittaa Taksatorringenin kaltainen organisaatio tai vakuutusyhtiö itse ilman, että tällä on merkitystä verovapautukseen nähden (ks. rahoituslaitosten osalta asia C-2/95, SDC, tuomio 5.6.1997, Kok. 1997, s. I-3017).

29 Taksatorringen katsoo, että vakuutuksenvälittäjän ja vakuutusasiamiehen käsitteen osalta voidaan viitata direktiiviin 77/92/ETY. Kyseisen direktiivin 2 artiklan 1 kohdan b alakohdasta ilmenee, että vakuutuksenvälittäjä tai vakuutusasiamies harjoittaa useiden vakuutusyhtiöiden nimissä tai puolesta toimintaa, joka on muodoltaan muun muassa avustamista vakuutussopimusten hoidossa ja täytäntöönpanossa erityisesti korvaustapauksissa. Taksatorringenin harjoittama toiminta sisältyy tähän määritelmään niin, että sitä on pidettävä mainitussa säännöksessä tarkoitettuna vakuutuksenvälittäjänä tai vakuutusasiamiehenä.

30 Skatteministeriet ja Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus katsovat, että edellä mainitussa asiassa CPP annetussa tuomiossa ja asiassa C-240/99, Skandia, 8.3.2001 annetussa tuomiossa (Kok. 2001, s. I-1951) vahvistetaan, että sentyyppisiä vahinkotarkastuspalveluja, joita Taksatorringen suorittaa jäsenilleen, ei voida pitää "vakuutustoimintana" merkityksessä, jossa tätä ilmaisua käytetään kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan a alakohdassa.

31 Ne korostavat, että vakuutustoiminta edellyttää luonteensa vuoksi vakuutuspalvelun tarjoajan ja henkilön, jonka riskit vakuutuksella katetaan, eli vakuutetun välistä sopimussuhdetta (ks. em. asia Skandia, tuomion 41 kohta). Tällaista sopimussuhdetta ei ole Taksatorringenin ja vakuutettujen välillä, koska Taksatorringen ei ole sitoutunut kattamaan riskiä.

32 Skatteministeriet väittää, että käsitteellä "[vakuutustoimintaan] liittyvät vakuutuksenvälittäjän ja vakuutusasiamiehen palvelujen suoritukset" tarkoitetaan sellaisten henkilöiden tavanomaisen toimintansa puitteissa suorittamia palveluja, jotka toimivat välittäjinä vakuutuksenantajan ja vakuutetun välillä vakuutussopimuksia valmisteltaessa ja tehtäessä ja jotka osallistuvat tarvittaessa niiden hoitoon ja täytäntöönpanoon erityisesti korvaustapauksissa. Taksatorringenin vahinkotarkastustoiminta on kuitenkin pelkkä alihankintapalvelu sen jäsenille.

33 Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus väittää, että Taksatorringenin toiminta ei vastaa direktiivissä 77/92/ETY tarkoitettua vakuutuksenvälittäjän tai vakuutusasiamiehen toimintaa, jolle ominainen piirre on se, että toiminta saa aikaan välittömän oikeussuhteen vakuutettujen kanssa.

34 Komissio korostaa, että edellä mainitussa asiassa CPP annetun tuomion 16 ja 17 kohdasta ilmenee, että "vakuutustoiminta" käsittää sen, että vakuutuksenantaja ottaa vastattavakseen riskistä, joka muutoin kuuluisi vakuutetulle. Palvelu, joka koostuu vahinkotarkastuksesta, ei kuitenkaan sisällä vastuun ottamista riskistä, vaan se on erillinen palvelu, joka on välttämätön vakuutustoiminnan harjoittamisessa.

35 Komissio väittää käsitteen "vakuutustoimintaan liittyvät vakuutuksenvälittäjän ja vakuutusasiamiehen palvelujen suoritukset" osalta, että Taksatorringenin kaltainen yritys ei ole vakuutuksenvälittäjä eikä vakuutusasiamies eikä sen toimintaa tarkoiteta direktiivin 77/92/ETY 2 artiklassa olevassa määritelmässä.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

36 Aluksi on syytä huomauttaa, että kuudennen direktiivin 13 artiklassa tarkoitettujen vapautusten kuvaamisessa käytettyjä ilmaisuja on tulkittava suppeasti, koska ne ovat poikkeus siitä yleisestä periaatteesta, jonka mukaan arvonlisäveroa kannetaan jokaisesta verovelvollisen suorittamasta vastikkeellisesta palvelusta (ks. mm. asia 348/87, Stichting Uitvoering Financiële Acties, tuomio 15.6.1989, Kok. 1989, s. 1737, 13 kohta ja asia C-287/00, komissio v. Saksa, tuomio 20.6.2002, Kok. 2002, s. I-5811, 43 kohta).

37 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kyseiset vapautukset ovat yhteisön oikeuden itsenäisiä käsitteitä, joiden tarkoituksena on välttää eroavaisuudet arvonlisäverojärjestelmän soveltamisessa eri jäsenvaltioissa (ks. mm. em. asia CPP, tuomion 15 kohta; em. asia Skandia, tuomion 23 kohta ja em. asia komissio v. Saksa, tuomion 44 kohta).

38 Kuudennessa direktiivissä ei määritellä vakuutustoiminnan käsitettä eikä tähän toimintaan liittyvien vakuutuksenvälittäjän ja vakuutusasiamiehen palvelujen suoritusten käsitettä.

39 Vakuutustoiminnan käsitteestä yhteisöjen tuomioistuin on kuitenkin todennut, että vakuutustoiminnalle on yleisesti hyväksytyn mukaisesti ominaista, että vakuutuksenantaja sitoutuu ennakolta maksettua vakuutusmaksua vastaan suorittamaan vakuutetulle vakuutustapahtuman sattuessa korvauksen, josta on sovittu sopimusta tehtäessä (ks. em. asia CPP, tuomion 17 kohta ja em. asia Skandia, tuomion 37 kohta).

40 Yhteisöjen tuomioistuin on tosin täsmentänyt, ettei ilmaisulla "vakuutustoiminta" tarkoiteta yksinomaan vakuutuksenantajien itsensä suorittamia liiketoimia ja että se on periaatteessa riittävän laaja sisältämään sellaisen verovelvollisen myöntämän vakuutuksen, joka ei itse ole vakuutuksenantaja mutta joka hankkii ryhmävakuutuksen avulla tällaisen vakuutusturvan asiakkailleen käyttämällä sellaisen vakuutuksenantajan palveluja, joka sitoutuu vastaamaan vakuutetusta riskistä (ks. em. asia CPP, tuomion 22 kohta ja em. asia Skandia, tuomion 38 kohta).

41 Yhteisöjen tuomioistuin on kuitenkin edellä mainitussa asiassa Skandia antamansa tuomion 41 kohdassa todennut, että tämän tuomion 39 kohdassa olevan vakuutustoiminnan käsitteen määritelmän perusteella palvelun vastaanottajalla on merkitystä määriteltäessä kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan a alakohdassa tarkoitettua palvelun laatua ja että vakuutustoiminta edellyttää luonteensa vuoksi vakuutuspalvelun tarjoajan ja henkilön, jonka riskit vakuutuksella katetaan, eli vakuutetun välistä sopimussuhdetta.

42 On todettava, että Taksatorringenin kaltaisella yhdistyksellä, jonka jäsenet ovat vakuutusyhtiöitä ja joka suorittaa moottoriajoneuvojen vahinkotarkastuksia jäsentensä puolesta, ei ole sopimussuhdetta vakuutettuihin.

43 Mitä tulee Taksatorringenin argumenttiin, joka perustuu edellä mainitussa asiassa SDC annetun rahoituslaitoksia koskevan tuomion analogiatulkintaan, on riittävää huomauttaa, että toisin kuin tässä viimeksi mainitussa tuomiossa, jossa yhteisöjen tuomioistuimen oli tulkittava kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan d alakohtaa, jonka 3 ja 5 alakohdassa viitataan yleisesti liiketoimiin, "jotka koskevat" tiettyjä pankkitoimintoja, rajoittumatta vain puhtaasti pankkitoimintoihin, 13 artiklan B kohdan a alakohdassa tarkoitetaan puhtaasti vakuutustoimintaa (ks. em. asia Skandia, tuomion 36 kohta).

44 Kun kysymys on siitä, ovatko tällaiset palvelut "näihin liiketoimiin liittyviä vakuutuksenvälittäjän ja vakuutusasiamiehen palvelujen suorituksia", on todettava, kuten julkisasiamies korostaa ratkaisuehdotuksensa 86 kohdassa, että kyseisellä ilmaisulla tarkoitetaan yksinomaan sellaisten elinkeinonharjoittajien suorittamia palveluja, jotka ovat yhteydessä samalla kertaa vakuutuksenantajaan ja vakuutettuun, kun otetaan huomioon, että vakuutusasiamies on ainoastaan välittäjä.

45 Ilman että direktiivin 77/92/ETY osalta on tarpeen ottaa kantaa siihen, onko termeille "vakuutusasiamies" ja "vakuutuksenvälittäjä" välttämättä annettava sama tulkinta tässä direktiivissä kuin kuudennessa direktiivissä, on riittävää todeta, että julkisasiamiehen ratkaisuehdotuksensa 90 ja 91 kohdassa esittämistä syistä Taksatorringenin kaltaisen yhdistyksen toiminta ei täytä direktiivin 77/92/ETY 2 artiklan 1 kohdan a alakohdan eikä sen 2 artiklan 1 kohdan b alakohdan edellytyksiä. Itse asiassa kyseisen direktiivin 2 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettu avustaminen vakuutussopimusten hoidossa ja täytäntöönpanossa liittyy vakuutuksenottajien ja vakuutusyhtiöiden saattamiseen yhteen sekä vakuutussopimusten tekemisen valmisteluun, ja kyseisen direktiivin 2 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettu avustaminen sisältää valtuudet sitoa vakuutuksenantaja vakuutettuun nähden, jolle vahinko on aiheutunut.

46 Näin ollen ensimmäiseen ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava, että kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan a alakohtaa on tulkittava niin, että ajoneuvojen vahinkotarkastukset, joita suorittaa jäsentensä puolesta yhdistys, jonka jäsenet ovat vakuutusyhtiöitä, eivät ole vakuutustoimintaa tai vakuutustoimintaan liittyviä vakuutuksenvälittäjän tai vakuutusasiamiehen suorittamia palveluja kyseisessä säännöksessä tarkoitetussa merkityksessä.

Toinen ja kolmas ennakkoratkaisukysymys

47 Näillä kahdella kysymyksellään, joita on tarkasteltava yhdessä, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee, onko kuudennen direktiivin 13 artiklan A kohdan 1 alakohdan f alakohtaa tulkittava niin, että arvonlisäverovapautuksen myöntäminen kyseisen säännöksen perusteella pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle yhdistykselle, joka täyttää kaikki muut kyseisen säännöksen mukaiset edellytykset, on evättävä, jos on olemassa hypoteettinenkin riski, että tämä vapautus aiheuttaa kilpailun vääristymistä.

Yhteisöjen tuomioistuimelle esitetyt huomautukset

48 Taksatorringen korostaa, että argumentaatio, jonka mukaan kuudennen direktiivin 13 artiklan A kohdan 1 alakohdan f alakohtaa sovellettaessa on otettava huomioon kilpailun vääristyminen, jonka arvonlisäverovapautus voi aiheuttaa tulevaisuudessa, johtaa siihen, että kyseinen säännös menettää tarkoituksensa, kun otetaan huomioon, ettei koskaan voida sulkea pois puhtaasti hypoteettista mahdollisuutta, että kilpailun vääristymistä voi esiintyä jonakin päivänä, riippumatta siitä, onko kyseessä vahinkotarkastustoiminta vai aivan muunlainen toiminta. Tämä ei voi olla yhteisön lainsäätäjän tarkoitus. Vapautuksen epäämisen edellytyksenä olisi oltava todellinen ja perusteltu todennäköisyys, joka voisi ilmetä vain, jos osoitetaan, että vapautus aiheuttaisi kilpailun vääristymisen todellisen tai konkreettisen vaaran.

49 Skatteministeriet korostaa, että kuudennen direktiivin 13 artiklan A kohdan 1 alakohdan f alakohtaan perustuva vapautus on evättävä aina, kun se voi tosiasiallisesti tai mahdollisesti johtaa kilpailun vääristymiseen. Riittää, että vapautukseen liittyy mahdollinen riski, että riippumattomat kolmannet tahot pidättäytyvät sijoittautumasta kyseisille palvelumarkkinoille.

50 Pääasiassa on selvästi edullista puhtaasti taloudellisista syistä pysyä Taksatorringenin jäsenenä ja antaa tämän suorittaa kyseiset vahinkotarkastukset sen sijaan, että kyseinen tehtävä annettaisiin riippumattomalle kolmannelle taholle, niin kauan kuin yhdistyksen jäsenilleen suorittamat palvelut ovat vapautettuja verosta Tanskan veroviranomaisten myöntämien tilapäisten lupien nojalla. Skatteministerietin mukaan todellinen kilpailu ajoneuvojen vahinkotarkastusmarkkinoilla Tanskassa estyy lupien vuoksi, eivätkä riippumattomat kolmannet tahot vakavasti harkitse sijoittautumista näille markkinoille.

51 Tämä kuudennen direktiivin 13 artiklan A kohdan 1 alakohdan f alakohdan tulkinta on tosin suppea, mutta se ei poista säännöksen tarkoitusta, sillä aina on tilanteita, joissa vapautuksen ei katsota mahdollisestikaan estävän riippumattomia kolmansia tahoja sijoittautumasta kyseisille markkinoille.

52 Tältä osin Skatteministeriet mainitsee erityisesti tilanteen, jossa kansallisen lainsäädännön mukaisesti mahdollisuutta sijoittautua markkinoille on erityisesti rajoitettu esimerkiksi sen vuoksi, että kyseisessä lainsäädännössä annetaan tietyille yrityksille yhteisön lainsäädäntöä noudattaen erityis- tai yksinoikeuksia niiden palvelujen tarjoamiseen, jotka kyseinen jäsenvaltio haluaa vapauttaa verosta kuudennen direktiivin 13 artiklan A kohdan 1 alakohdan f alakohdan nojalla.

53 Skatteministeriet täsmentää, että kun on todettu, että on olemassa mahdollinen vaara, että kuudennen direktiivin 13 artiklan A kohdan 1 alakohdan f alakohtaan perustuva vapautus aiheuttaa kilpailun vääristymistä, kansallisten veroviranomaisten asiana ei ole arvioida, onko kilpailun vääristymistä pidettävä epäselvänä. Kansallisten veroviranomaisten on erityisen vaikea suorittaa kyseistä arviointia, sillä se edellyttää toimialan ja kyseessä olevien markkinoiden kilpailuolosuhteiden syvällistä tuntemusta, jota veroviranomaisilla ei yleensä ole.

54 Komissio korostaa, että ilmaisusta "omiaan johtamaan kilpailun vääristymiseen" jo seuraa, että kuudennen direktiivin 13 artiklan A kohdan 1 alakohdan f alakohdassa säädetty vapautus on suljettu pois jo tilanteissa, joissa kilpailun vääristyminen on mahdollista.

55 Lisäksi säännöksiä, jotka mahdollistavat toimen jättämisen kuudennen direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle, on niiden poikkeusluonteen vuoksi tulkittava suppeasti (ks. em. asia Stichting Uitvoering Financiële Acties kuudennen direktiivin 13 artiklan A kohdan 1 alakohdan f alakohdan osalta).

56 Kuudennen direktiivin 13 artiklan A kohdan 1 alakohdan f alakohdan viimeinen lause rajoittaa siis säännöksen soveltamisalan ainoastaan tapauksiin, joissa on kiistatonta, ettei vapautus johda tosiasiallisesti eikä mahdollisesti kilpailun vääristymiseen. Näin ollen tiettyjen palvelujen riippumattomat tarjoajat olisivat samassa verotuksellisessa tilanteessa kuin verosta vapautettua toimintaa harjoittavien henkilöiden itsenäiset ryhmittymät.

57 Tämän tulkinnan mukaan kuudennen direktiivin 13 artiklan A kohdan 1 alakohdan f alakohdassa tarkoitettua kilpailun vääristymistä ei olisi, jos investoinnin tyyppi — esimerkiksi skanneri lääketieteellisiin tarkoituksiin — ja

se, että sitä käyttävien "asiakkaiden" joukko on rajallinen, saisivat mahdolliset tarjoajat luopumaan ajatuksesta tarjota asianomaisia palveluja kyseiseen toimintaan liittyvän taloudellisen riskin vuoksi, vaikka muita tarjoajia mahdollisesti olisikin. Sitä vastoin siivouspalveluille myönnetty vapautus olisi omiaan aiheuttamaan kilpailun vääristymistä, koska kyse ei ole erityisosaamisesta eikä asiakaskunnan rajoittamisesta tarkasti määriteltyyn alaan.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

58 On heti alkuun todettava, että arvonlisäverovapautus sinänsä ei saa olla omiaan aiheuttamaan kilpailun vääristymistä markkinoilla, joilla kilpailuun joka tapauksessa vaikuttaa sellaisen toimijan läsnäolo, joka suorittaa palveluja jäsenilleen ja joka ei saa tavoitella voittoa. Vapautuksen epäämisen edellytyksenä on näin ollen oltava, että kilpailun vääristymistä on omiaan aiheuttamaan yhteenliittymän suorittamien palvelujen vapauttaminen verosta, eikä epäämisen kannalta merkitystä ole sillä, että kyseinen yhteenliittymä täyttää muut kyseessä olevan säännöksen mukaiset edellytykset.

59 Kuten julkisasiamies ratkaisuehdotuksensa 131 kohdassa korostaa, jos kaikesta verotuksesta tai vapautuksista riippumatta ryhmittymät ovat varmoja jäsenistään koostuvan asiakaskuntansa säilymisestä, ei ole syytä katsoa, että juuri niille myönnetty verovapautus estää riippumattomia toimijoita pääsemästä markkinoille.

60 Lisäksi on syytä todeta, että kuudennen arvonlisäverodirektiivin 13 artiklan A kohdassa on tarkoitus vapauttaa arvonlisäverosta tietyt yleishyödylliset toiminnat. Tällä säännöksellä ei kuitenkaan vapauteta arvonlisäverosta kaikkia yleishyödyllisiä toimintoja, vaan ainoastaan ne, jotka siinä on lueteltu ja kuvattu aivan yksityiskohtaisesti (ks. mm. asia C-149/97, Institute of the Motor Industry, tuomio 12.11.1998, Kok. 1998, s. I-7053, 18 kohta ja em. asia komissio v. Saksa, tuomion 45 kohta).

61 On tosin selvää, kuten edellä tämän tuomion 36 kohdassa mainitusta oikeuskäytännöstä ilmenee, että kuudennen direktiivin 13 artiklassa tarkoitettujen vapautusten kuvaamisessa käytettyjä ilmaisuja on tulkittava suppeasti.

62 On kuitenkin myös selvää, että kyseisessä oikeuskäytännössä ei ole ollut tarkoituksena määrätä tulkinnasta, joka tekee kyseisten arvonlisäverovapautusten soveltamisen käytännössä lähes mahdottomaksi.

63 Vaikka siis kuudennen direktiivin 13 artiklan A kohdan 1 alakohdan f alakohdan eri kieliversioiden vertaileva tarkastelu osoittaa, että ilmaisulla "edellyttäen, että tällainen vapautus ei ole omiaan johtamaan kilpailun vääristymiseen" ei tarkoiteta ainoastaan kilpailun vääristymistä, jonka vapautus on omiaan aiheuttamaan välittömästi, vaan myös vääristymistä, jonka se voi aiheuttaa tulevaisuudessa, sen vaaran, että vapautus sinänsä aiheuttaa kilpailun vääristymistä, on kuitenkin oltava todellinen.

64 Tästä seuraa, että arvonlisäverovapautuksen myöntäminen on evättävä, jos on olemassa todellinen vaara, että vapautus sinänsä voi välittömästi tai tulevaisuudessa johtaa kilpailun vääristymiseen.

65 Näin ollen toiseen ja kolmanteen kysymykseen on vastattava, että 13 artiklan A kohdan 1 alakohdan f alakohtaa on tulkittava niin, että kyseiseen säännökseen perustuva arvonlisäverovapautuksen myöntäminen pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle yhdistykselle, joka täyttää kaikki muut kyseisen säännöksen mukaiset

edellytykset, on evättävä, jos on olemassa todellinen vaara, että vapautus sinänsä voi välittömästi tai tulevaisuudessa johtaa kilpailun vääristymiseen.

Neljäs ennakkoratkaisukysymys

Yhteisöjen tuomioistuimelle esitetyt huomautukset

66 Taksatorringen ja Skatteministeriet korostavat, että momslovin 13 §:n 1 momentin 20 kohdasta ilmenee, että kun on epäilyksiä siitä, onko vapautus omiaan johtamaan myöhemmin kilpailun vääristymiseen, vapautus voidaan myöntää ajallisesti rajoitettuna.

67 Taksatorringen, Skatteministeriet ja komissio ovat samaa mieltä siitä, että mahdollisuus myöntää tällainen tilapäinen vapautus on kuudennen direktiivin 13 artiklan A kohdan 1 alakohdan f alakohdan mukainen.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

68 On todettava, että mikään kuudennessa direktiivissä ei mahdollista päätelmää, jonka mukaan kansallinen lainsäädäntö, jossa sallitaan tilapäisen vapautuksen myöntäminen, kun on epäselvää, voiko kyseinen vapautus myöhemmin johtaa kilpailun vääristymiseen, olisi ristiriidassa kuudennen direktiivin 13 artiklan A kohdan 1 alakohdan f alakohdan kanssa edellyttäen, että vapautus uudistetaan niin kauan kuin asianomainen täyttää mainitun säännöksen mukaiset edellytykset.

69 Näin ollen neljänteen ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava, että pääasiassa kyseessä olevan kaltainen kansallinen lainsäädäntö, jossa sallitaan tilapäisen vapautuksen myöntäminen, kun on epäselvää, voiko kyseinen vapautus myöhemmin johtaa kilpailun vääristymiseen, ei ole ristiriidassa kuudennen direktiivin 13 artiklan A kohdan 1 alakohdan f alakohdan kanssa edellyttäen, että vapautus uudistetaan niin kauan kuin asianomainen täyttää mainitun säännöksen mukaiset edellytykset.

Viides ennakkoratkaisukysymys

70 Tällä kysymyksellä ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee, onko ensimmäiseen, toiseen ja kolmanteen ennakkoratkaisukysymykseen vastattaessa merkitystä sillä, että suurten vakuutusyhtiöiden osalta moottoriajoneuvojen vahinkotarkastukset suorittavat niiden omat vahinkotarkastajat ja että yhtiöt näin ollen välttävät arvonlisäveron.

Yhteisöjen tuomioistuimelle esitetyt huomautukset

71 Taksatorringen korostaa, että arvonlisäveron kannalta tarkasteltuna ei pitäisi olla mitään eroa sillä, suoritetaanko moottoriajoneuvojen vahinkotarkastus vakuutusyhtiön sisällä vai antaako yhtiö vahinkotarkastuksen Taksatorringenin kaltaisen palvelujen tarjoajan suoritettavaksi.

72 Tältä osin Taksatorringen korostaa, että Tanskassa toimivat suuret vakuutusyhtiöt suorittavat itse moottoriajoneuvojen vahinkotarkastuksen, kun taas pienten ja keskisuurten yritysten osalta tämä ei ole taloudellisesti mahdollista, koska niiltä puuttuvat tämän edellyttämät resurssit. Jos kyseisten yritysten on maksettava arvonlisävero Taksatorringenin suorittamista vahinkotarkastuspalveluista, suuret vakuutusyhtiöt saavat kilpailuedun, koska niiden ei tarvitse maksaa arvonlisäveroa vahinkotarkastuksistaan.

73 Skatteministeriet ja komissio katsovat, että sillä seikalla, että arvonlisäveroa ei makseta suurten vakuutusyhtiöiden palveluksessa olevien vahinkotarkastajien suorittamista tarkastuksista, ei ole merkitystä kyseessä olevien säännösten tulkinnan kannalta.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

74 Tältä osin on korostettava, että ensimmäiseen, toiseen ja kolmanteen kysymykseen antamiensa vastausten yhteydessä tekemässään analyysissä yhteisöjen tuomioistuin on ottanut huomioon kaikki kyseessä olevien säännösten mukaiset näkökohdat sekä arvonlisäverojärjestelmän kokonaisuudessaan. Tästä seuraa, että sillä seikalla, että suurten vakuutusyhtiöiden osalta moottoriajoneuvojen vahinkotarkastuksista huolehtivat niiden omat vahinkotarkastajat ja että yhtiöt välttävät näin ollen arvonlisäveron maksamisen kyseisistä palveluista, ei voi olla itsenäistä merkitystä kuudennen direktiivin 13 artiklan A kohdan 1 alakohdan f alakohdan ja 13 artiklan B kohdan a alakohdan tulkinnan kannalta.

75 Näin ollen viidenteen ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava, että sillä seikalla, että suurten vakuutusyhtiöiden osalta moottoriajoneuvojen vahinkotarkastuksista huolehtivat niiden omat vahinkotarkastajat ja että yhtiöt näin ollen välttävät arvonlisäveron maksamisen kyseisistä palveluista, ei ole merkitystä ensimmäiseen, toiseen ja kolmanteen ennakkoratkaisukysymykseen vastaamisen kannalta.

Oikeudenkäyntikulut

76 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Tanskan ja Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksille sekä komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto)

on ratkaissut Østre Landsretin 20.12.2000 tekemällään päätöksellä esittämät kysymykset seuraavasti:

1) **Jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta — yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste —**

17 päivänä toukokuuta 1977 annetun kuudennen neuvoston direktiivin 77/388/ETY 13 artiklan B kohdan a alakohtaa on tulkittava niin, että ajoneuvojen vahinkotarkastukset, jotka suorittaa jäsentensä puolesta yhdistys, jonka jäsenet ovat vakuutusyhtiöitä, eivät ole vakuutustoimintaa tai vakuutustoimintaan liittyviä vakuutuksenvälittäjän tai vakuutusasiamiehen suorittamia palveluja kyseisessä säännöksessä tarkoitetussa merkityksessä.

2) Kuudennen direktiivin 77/388/ETY 13 artiklan A kohdan 1 alakohdan f alakohtaa on tulkittava niin, että kyseiseen säännökseen perustuva arvonlisäverovapautuksen myöntäminen pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle yhdistykselle, joka täyttää kaikki muut kyseisen säännöksen mukaiset edellytykset, on evättävä, jos on olemassa todellinen vaara, että vapautus sinänsä voi välittömästi tai tulevaisuudessa aiheuttaa kilpailun vääristymistä.

3) Pääasiassa kyseessä olevan kaltainen kansallinen lainsäädäntö, jossa sallitaan tilapäisen vapautuksen myöntäminen, kun on epäselvää, voiko kyseinen vapautus myöhemmin johtaa kilpailun vääristymiseen, ei ole ristiriidassa kuudennen direktiivin 13 artiklan A kohdan 1 alakohdan f alakohdan kanssa edellyttäen, että vapautus uudistetaan niin kauan kuin asianomainen täyttää mainitun säännöksen mukaiset edellytykset.

4) Sillä seikalla, että suurten vakuutusyhtiöiden osalta moottoriajoneuvojen vahinkotarkastuksista huolehtivat niiden omat vahinkotarkastajat ja että yhtiöt näin ollen välttävät arvonlisäveron maksamisen kyseisistä palveluista, ei ole merkitystä ensimmäiseen, toiseen ja kolmanteen ennakkoratkaisukysymykseen vastaamisen kannalta.

Jann La Pergola von Bahr

Julistettiin Luxemburgissa 20 päivänä marraskuuta 2003.

R. Grass

kirjaaja

V. Skouris

presidentti